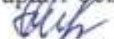

ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ПОГОДЖУЮ

Гарант освітньої програми

 Олена ВЕДМЕДЕНКО

"01" вересня 2021 року

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

 Олена ВЕДМЕДЕНКО

Протокол засідання кафедри технології
виробництва продукції тваринництва
ХДАЕУ

від "30" серпня 2021 року № 1

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основи скотарства

Назва навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти – початковий рівень (короткий цикл)

Освітня програма – «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва»

Спеціальність – 204 Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва

Галузь знань – 20 Аграрні науки та продовольство

Херсон – 2021

1. Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни	Основи скотарства
Факультет	Біолого-технологічний
Назва кафедри	Технології виробництва продукції тваринництва
Викладач	Ведмеденко Олена Володимирівна; кандидат сільськогосподарських наук, доцент; завідувач кафедри (лекційний курс, практичні, лабораторні заняття);
Контактна інформація	vedmedenko_o@ukr.net, ksau-tvpt@ukr.net
Графік консультацій	Вівторок, четвер
Програма дисципліни	Змістова частина 1. Біологія та організація відтворення великої рогатої худоби Тема 1. Значення скотарства та біологічні особливості великої рогатої худоби. Тема 2. Особливості екстер'єру, інтер'єру та конституції великої рогатої худоби. Тема 3. Породи великої рогатої худоби. Тема 4. Поняття про відтворення стада великої рогатої худоби Тема 5. Основи спрямованого вирощування молодняка Тема 6. Продуктивність великої рогатої худоби Змістова частина 2. Технологія виробництва продукції скотарства Тема 7. Способи утримання великої рогатої худоби Тема 8. Організація основних виробничих процесів на підприємстві з виробництва молока
Мова викладання	українська

2. Анотація курсу

Анотація курсу	Дисципліна викладається на першому році навчання у другому семестрі. Курс розділено на 2 змістових частини. Дисципліною передбачено вивчення біологічних особливостей тварин, відтворення худоби, освоєння технологій вирощування ремонтного молодняка, виробництва молока. Мета дисципліни – підготувати молодшого бакалавра, здатного орієнтуватись в технологічному процесі виробництва продукції скотарства.
Інформаційний пакет дисципліни	http://dspace.ksau.kherson.ua:8888/course/view.php?id=735

3. Мета та завдання курсу

Мета викладання дисципліни	На основі вивчення біологічних і господарських особливостей худоби надати теоретичні знання та сформувати вміння з організації відтворення, годівлі, утримання та раціонального використання великої рогатої худоби з метою максимально повної реалізації її генетичного потенціалу без порушень екології для конкретних умов господарства.
Завдання вивчення дисципліни	Завдання дисципліни полягає у поглибленому освоєнні всебічних знань з біології худоби, породного складу, особливостей інтенсивних технологій виробництва продукції скотарства. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

	<p>знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • біологічні особливості великої рогатої худоби; • особливості порід молочного, комбінованого та м'ясного напрямку продуктивності; • основи відтворення худоби та вирощування молодняку; • основи організації технологічних процесів при виробництві продукції скотарства; <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • оцінювати біологічні та господарські показники у скотарстві; • організовувати відтворення худоби та вирощування молодняку; • керувати технологічним процесом виробництва продукції скотарства.
--	--

4. Програмні компетентності та результати навчання

Компетентності здобувача вищої освіти, сформовані в результаті вивчення курсу	
Загальні	<p>ЗК 3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК 8. Прагнення до збереження навколишнього середовища в усіх сферах професійної діяльності.</p>
Спеціальні (фахові)	<p>ФК 1. Здатність використовувати професійні знання з вибору і реалізації технології виробництва і переробки продукції тваринництва для ефективного ведення галузі.</p> <p>ФК 3. Здатність використовувати нормативну і технічну документацію, технологічні регламенти зберігання, первинної обробки, підготовки до транспортування та реалізації сировини і тваринницької продукції.</p> <p>ФК 4. Здатність проводити аналіз виробничої діяльності, вести ділову і затверджену звітно-облікову документацію.</p> <p>ФК 5. Здатність володіти сучасними інформаційними технологіями для автоматизації технологічних і економічних розрахунків під час виробництва і переробки продукції тваринництва.</p> <p>ФК 6. Здатність використовувати знання із технологій заготівлі, виробництва, зберігання, оцінки якості кормів та нормованої годівлі окремих видів і статеві-вікових груп тварин, а також раціонального використання кормів та сільськогосподарських угідь, надавати якісні послуги запилення ентомофільних сільськогосподарських культур.</p> <p>ФК 7. Здатність обирати та експлуатувати технологічне обладнання й устаткування тваринницьких ферм.</p> <p>ФК 8. Організовувати та планувати роботу трудового колективу, контролювати і забезпечувати дотримання правил і норм охорони праці, пожежної і екологічної безпеки та ресурсозбереження у виробничому підрозділі.</p> <p>ФК 11. Здатність застосовувати базові знання морфології та фізіології тварин під час виробництва, переробки та реалізації продукції тваринництва для досягнення прибутковості галузі.</p> <p>ФК 12. Здатність здійснювати контроль технологічних процесів під час виробництва та переробки продукції скотарства.</p> <p>ФК 14. Вміти оцінювати стан добробуту тварин.</p> <p>ФК 15. Здатність володіти навичками щодо потенціалу тварин.</p>

Програмні результати навчання (ПРН)

ПРН	<p>ПРН 2. Володіти інформацією чинних нормативно-правових документів, законодавства, галузевих стандартів професійної діяльності в установах, на виробництвах, організаціях галузі/сфери (відповідно до спеціалізації).</p> <p>ПРН 5. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз.</p> <p>ПРН 7. Забезпечувати дотримання біологічної безпеки, техніки безпеки, виробничої санітарії, пожежної безпеки і правил охорони праці на підприємствах з виробництва і переробки продукції.</p> <p>ПРН 8. Володіти методами утримання, годівлі, розведення і ефективного використання тварин різних видів та медоносних бджіл.</p> <p>ПРН 11. Розуміти та обґрунтовувати підбір машин, обладнання, засобів автоматизації, що використовуються в тваринництві, комплектації тваринницьких ферм, підприємств з виробництва і переробки продукції тваринництва.</p> <p>ПРН 13. Впроваджувати знання з морфології, фізіології тварин у технологічний процес виробництва і переробки продукції тваринництва.</p> <p>ПРН 14. Забезпечувати параметри та здійснювати технологічний контроль сучасних технологій з виробництва молока та яловичини.</p> <p>ПРН 16. Володіти організаційно-технологічними прийомами підвищення безпечності та якості молока, м'яса, меду, яєць та інших продуктів галузі, технікою і методиками визначення їх якісних характеристик, основних технологій виробництва та первинної обробки молочних і м'ясних продуктів і продукції бджільництва.</p> <p>ПРН17. Вміти оцінювати стан добробуту тварин за їх поведінковими ознаками.</p> <p>ПРН18. Мати навички використовувати потенціал тварин для ведення малого та середнього бізнесу з урахуванням екологічних і кліматичних зон.</p>
------------	---

5. Місце навчальної дисципліни у структурі освітньої програми

Рік викладання	2021 - 2022
Семестр	2
Курс	1
Обов'язкова компонента / Вибіркова компонента	Обов'язкова компонента (ОК 08)
Пререквізити	«Основи фахової діяльності», «Морфологія та фізіологія тварин», «Безпека життєдіяльності та основи охорони праці», «Технологія виробництва рослинних».
Постреквізити	«Технологія переробки м'ясної і молочної сировини», «Забій тварин і переробка продукції тваринництва», «Механізація процесів виробництва і переробки продукції тваринництва».

6. Обсяг курсу на поточний навчальний рік

Кількість кредитів / годин	4 / 120
Лекції	20
Практичні / Семінарські	26
Лабораторні	12
Самостійна робота	62
Форма підсумкового контролю	залік

7. Технічне та програмне забезпечення / обладнання

Технічне та програмне забезпечення	Навчальна аудиторія, веб-середовище Moodle
Обладнання	Проектор, обладнання для мічення великої рогатої худоби, визначення промірів, навчальні стенди

8. Політика курсу

Загальні вимоги	Здобувачі вищої освіти повинні планомірно та систематично засвоювати навчальний матеріал. Активно працювати під час практичних занять, брати участь в обговорення дискусійних питань та кейсів, повною мірою долучатись до активних форм навчання. Заохочується робота у наукових гуртках, підготовка тез доповідей та участь у конференціях, підготовка та публікація наукових статей, участь у конкурсах наукових робіт та інше.
Політика щодо дедлайнів і перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання змістової частини відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин.
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. Процедура відпрацювання попущених занять з об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування). Не запізнюватись на заняття. Дотримуватись техніки безпеки. Завчасно ознайомлюватись з темою практичної роботи. Пропущенні заняття відпрацьовувати у встановлений викладачем час.
Політика щодо виконання завдань	Позитивно оцінюються відповідальність, старанність, креативність, фундаментальність. Під час підготовки до практичних занять виконання самостійної роботи необхідно спиратись на конспект лекцій та рекомендовану літературу. Водночас вітається використання інших джерел з альтернативними поглядами на ті чи інші питання задля формування продуктивної дискусії та різнобічного вивчення тем дисципліни
Академічна доброчесність	Роботи здобувачів є виключно оригінальним дослідженням чи міркуванням. Будь-яке списування або плагіат (використання, копіювання підготовлених завдань та/або розв'язання задач іншими здобувачами) тягне за собою анулювання зароблених балів. Використання друкованих і електронних джерел інформації під час підсумкового контролю, виконання контрольних робіт заборонено. Списування під час контрольних, тестових робіт та протягом іспиту заборонено.

9. Структура курсу

Номер тижня	Вид занять	Тема заняття або завдання на самостійну роботу	Кількість				
			годин				балів
			лк	лаб.	сем. / пр.	СР	
Змістова частина 1							
1	Тема 1. Лекція 1	Значення скотарства та біологічні особливості великої рогатої худоби	2	-	-	-	
	Практичне заняття 1	Присвоєння кличок, нумерація та ідентифікація великої рогатої худоби	-	-	2	-	1
2	Практичне заняття 2	Визначення віку великої рогатої худоби	-	-	2	-	1
	Практичне заняття 3	Виробничий і племінний облік у скотарстві	-	-	2	-	1
	Самостійна робота 1	Походження великої рогатої худоби	-	-	-	2	1
	Самостійна робота 2	Основи етології великої рогатої худоби	-	-	-	2	1
	Самостійна робота 3	Біологічні, технологічні та господарські особливості великої рогатої худоби	-	-	-	2	1
3	Тема 2. Лекція 2	Особливості екстер'єру, інтер'єру та конституції великої рогатої худоби	2	-	-	-	
	Практичне заняття 4	Окомірна оцінка екстер'єру і конституції великої рогатої худоби	-	-	2	-	2
4	Практичне заняття 5	Оцінка екстер'єру великої рогатої худоби з використанням промірів	-	-	2	-	2
	Практичне заняття 6	Оцінка вим'я, властивостей молоковідведення і придатності корів до машинного доїння	-	-	2	-	2
	Самостійна робота 4	Інтер'єрні показники великої рогатої худоби	-	-	-	4	1
	Самостійна робота 5	Особливості екстер'єру великої рогатої худоби різних напрямків продуктивності	-	-	-	4	1
5	Тема 3. Лекція 3	Породи великої рогатої худоби	2	-	-	-	
	Практичне заняття 7	Породи великої рогатої худоби різних напрямків продуктивності	-	-	2	-	2
	Самостійна робота 6	Біологічні, технологічні та господарські особливості порід великої рогатої худоби	-	-	-	4	
6	Тема 4. Лекція 4	Поняття про відтворення стада великої рогатої худоби	2	-	-	-	
	Лабораторне заняття 1	Оцінка відтворної здатності великої рогатої худоби	-	2	-	-	2
7	Лабораторне заняття 2	Планування осіменіння (парування) і отелення великої рогатої худоби в умовах господарства	-	2	-	-	2
	Самостійна робота 7	Вивчення факторів, що впливають на ефективність відтворення худоби	-	-	-	4	1

	Самостійна робота 8	Особливості відтворення стада в м'ясному скотарстві	-	-	-	4	1
	Тема 5. Лекція 5	Основи спрямованого вирощування молодняка	2	-	-	-	
8	Практичне заняття 8	План вирощування ремонтних телиць	-	-	2	-	2
	Самостійна робота 9	Вивчення факторів, що впливають на ріст, розвиток і формування типу худоби	-	-	-	4	2
	Самостійна робота 10	Умови одержання здорових телят	-	-	-	2	1
	Тема 6. Лекція 6	Продуктивність великої рогатої худоби	2	-	-	-	
9	Лабораторне заняття 3,4	Методи обліку і оцінки молочної продуктивності худоби	-	4	-	-	2
	Самостійна робота 11	Формування молочної продуктивності	-	-	-	4	2
10	Самостійна робота 12	Вивчення державного стандарту на молоко	-	-	-	2	1
	Лабораторне заняття 5,6	Методи обліку і оцінки м'ясної продуктивності худоби	-	4	-	-	2
11	Самостійна робота 13	Формування м'ясної продуктивності	-	-	-	4	1
	Практичне заняття 9	Підсумковий контроль знань № 1 (тести у веб-середовищі Moodle)	-	-	2	-	20
	ПК ЗЧ 1		12	12	18	42	55
Змістова частина 2							
12	Тема 7. Лекція 7, 8	Способи утримання великої рогатої худоби	4	-	-	-	
	Практичне заняття 10	Визначення необхідної кількості ремонтного поголів'я для стада. Визначення структури стада та середньорічного поголів'я.	-	-	2	-	2
	Самостійна робота 14	Досвід кращих господарств України з виробництва молока та вирощування ремонтних телиць за прив'язного утримання	-	-	-	2	2
13	Самостійна робота 15	Досвід кращих господарств України з виробництва молока та вирощування ремонтних телиць за безприв'язного утримання	-	-	-	2	2
	Самостійна робота 16	Досвід кращих господарств з виробництва яловичини	-	-	-	2	2
	Тема 8. Лекція 9, 10	Організація основних виробничих процесів на підприємстві з виробництва молока	4	-	-	-	
	Практичне заняття 11	Визначення необхідної кількості міксерів-кормозмішувачів для підприємства	-	-	2	-	2

14	Практичне заняття 12	Визначення валової та побічної продукції. Визначення економічних показників виробництва молока	-	-	2	-	2
	Самостійна робота 17	Доїння корів та первинна обробка молока	-	-	-	2	2
	Самостійна робота 18	Зооветеринарний захист ферми. Основні положення виробництва екологічно-чистої продукції скотарства	-	-	-	2	1
	Самостійна робота 19	Новітні технології у скотарстві (підготовка до студентської конференції)	-	-	-	10	10
	Практичне заняття 13	Підсумковий контроль знань № 2 (тести у веб-середовищі Moodle)	-	-	2	-	20
	ПК ЗЧ 2		8	0	8	20	45
		ВСЬОГО ЗА ЗМІСТОВИМИ ЧАСТИНАМИ	20	12	26	62	100

Форми і методи навчання

Лекція	Словесні методи навчання: пояснення (інформаційно-повідомлювальне, пояснювально-спонукальне, система зображально-виражальних засобів. Словесний метод (лекція – вступна, тематична, оглядова, підсумкова). Проведення лекційних занять включає: викладення теоретичного матеріалу, оглядові лекції з використанням наочного матеріалу, опорного конспекту, лекції візуалізації з використанням мультимедійних технологій. Наочні методи навчання, ілюстрування
Практичні /Семінарські	Презентації, демонстрація, обговорення, аналіз конкретних ситуацій, дискусія, бесіди
Лабораторні	Розрахунки за допомогою обчислювальної техніки
Самостійна робота	Підготовка стислого конспекту, реферату, тез доповідей

10. Система контролю та оцінювання

Поточний контроль
Методи поточного контролю: усний контроль (опитування, бесіда, доповідь); письмовий контроль (контрольна робота); практичний контроль (під час практичних робіт, на практикумах, під час усіх видів практики); тестовий контроль. Оцінювання знань здобувачів на основі поточного контролю відбувається: а) способом перевірки систематичності та активності роботи здобувача над вивченням програмного матеріалу курсу протягом семестру; б) способом виконання завдань самостійної роботи здобувача.
Підсумковий контроль за змістовою частиною
Форма підсумкового контролю знань зі змістовних частин – комплексна (письмово з відкритими відповідями, співбесіда, тестування у веб-середовищі Moodle).
Підсумковий контроль
По завершенню 2-го семестру формою підсумкового контролю є залік, що виставляється на основі результатів поточного контролю та виконання завдань самостійної роботи. Мінімальна кількість балів, за якою студент отримує залік – 60 балів. Основні вимоги до контролю знань наведені у Положенні про оцінювання знань здобувачів ВО ХДАЕУ.

Розподіл балів для заліку

Поточне оцінювання та самостійна робота										Сума
Змістова частина № 1							Змістова частина № 2			
T1	T2	T3	T4	T5	T6	ПК ЗЧ 1	T7	T8	ПК ЗЧ 1	
Max 6	Max 8	Max 2	Max 6	Max 5	Max 8	Max 20	Max 8	Max 17	Max 20	Max 100

11. Шкала оцінювання

Шкала рейтингу ХДАЕУ	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
90-100	A	Відмінно	зараховано
82-89	B	Добре	
74-81	C		
64-73	D	Задовільно	не зараховано
60-63	E		
35-59	FX	Незадовільно	
1-34	F	Незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням курсу)	

12. Рекомендована література та інформаційні ресурси

Основна література	<ol style="list-style-type: none"> 1. Технологія виробництва молока і яловичини / В.І. Костенко, Й.З. Сірацький, Ю.Д. Рубан та ін. – К.: Аграрна освіта, 2010. – 530 с. 2. Костенко В.І. Технологія виробництва молока і яловичини. Практикум. – К.: Агроосвіта, 2014. – 456 с. 3. Рубан Ю.Д. Скотарство і технологія виробництва молока та яловичини: Підручник. – Х.: Еспада, 2005. – 576 с. 4. Підпала Т.В. Скотарство і технологія виробництва молока та яловичини: Курс лекцій. – Миколаїв: МДАУ, 2006. – 359 с. 5. Угнівенко А.М., Костенко В.І., Чернявський Ю.І. Спеціалізоване м'ясне скотарство: Навчальне видання. – К.: Вища освіта, 2006. – 303 с. 6. Рубан Ю.Д., Рубан С.Ю. Технологія виробництва молока і яловичини – Х.: Еспанда, 2011. – 800 с.
Додаткова	<ol style="list-style-type: none"> 1. Титаренко І. В., Буштрук М. В., Старостенко І. С. Вплив інтенсивності вирощування телиць на їх відтворну здатність та молочну продуктивність. Науково-технічний бюлетень НДЦ біобезпеки та екологічного контролю ресурсів АПК. 2016. Т.4. №1. С. 260-266. 2. Китаєва А.П., Гусятинська О.О. Технологічні прийоми підвищення ефективності вирощування молодняка великої рогатої худоби молочного напрямку продуктивності: монографія. Одеса, 2017. 128 с. 3. Кругляк О.В. Формування високопродуктивних молочних стад як чинник підвищення ефективності виробництва молока. Економіка агропромислового виробництва. 2018. № 3. С. 24-30. 4. Кочук-Ященко О.А. Результати лінійної оцінки екстер'єру та молочної продуктивності корів-первісток української червоно-рябої молочної породи різних генотипів. Вісник Житомирського нац. агроєкол. ун-ту. 2015. № 2 (52), т. 3. С. 113–121. 5. Бабенко О.І., Клопенко Н.І. Лінійна оцінка тілобудови корів різної селекції. Аграрна освіта та наука: досягнення, роль, фактори росту. Сучасний розвиток ветеринарної медицини та технологій тваринництва. Інноваційні технології в харчових технологіях : матеріали міжнародної науково-практичної конференції. Біла церква: БНАУ, 2018. С. 45 – 47. 6. Черняк Н.Г., Гончарук О.П. Зв'язок екстер'єру з тривалістю та ефективністю довічного використання корів. Розведення і генетика тварин. 2018. Вип. 55. С.143-148. 7. Войтенко С. Л. Можливість підвищення молочної продуктивності у корів локальних порід. Вісник Полтавської державної аграрної академії. 2016. № 4. С. 72-75. 8. Гиль М.І., Юлевич О.І., Антонов Є.В. Ефективність використання стабілізуючого відбору в популяціях корів з пластичними генотипами. Зб.наукових праць Херсонського ДАУ: <i>Таврійський науковий вісник</i>, Вип. 19, Херсон, 2001. С.100-104. 9. Гиль М.І. Молочна продуктивність корів різних класів розподілу за ознаками тілобудови. Науково-виробничий журнал „<i>Тваринництво України</i>”, №3, Київ, 2003. С.17-20.

	<p>10. Гиль М.І., Коваленко В.П. Екологічна та генераційна здатності корів червоної степової породи в умовах взаємодії „генотип-середовище” при різних типах підбору. Зб.наукових праць Херсонського ДАУ: <i>Таврійський науковий вісник</i>, Херсон, Вип. 40, 2005. - С.119-128.</p> <p>11. Гиль М.І., Волков В.А. Очікувана продуктивність молодняку різних ліній української молочної чорно-рябої породи. <i>Науково-виробничий журнал „Тваринництво України”</i>, №2, Київ, 2014. С.11-14.</p> <p>12. Гиль М.І. Підвищення молочної продуктивності худоби моделюванням ефекту стабілізуючого відбору. Зб.наукових праць Херсонського ДАУ: <i>Таврійський науковий вісник</i>: Херсон: Гринь Д.С., Вип. 93. 2015. С. 99-107.</p>
<p>Інформаційні ресурси</p>	<p>Farmer Аграрна техніка та обладнання Аграрний тиждень України Агробізнес Україна Агробізнес сьогодні Вісник аграрної науки Економіка АПК Корми і факти М'ясна індустрія Пропозиція Рідне село Тваринництво України Техніка і технології АПК Птахівництво ua Тварин. ветеринарія Тваринництво сьогодні</p>